Hemşirelik Beceri Laboratuvarı Kullanım Prosedürü

(2022 Dönemi)

1. Amaç

Hemşirelik öğrencilerinin mesleki becerileri güvenli ve düzenli bir eğitim ortamında öğrenmesini; beceri laboratuvarındaki maket, simülatör, araç ve gereçlerin uygun kullanılmasını sağlamak. Uygulamaların planlanması, yürütülmesi, değerlendirilmesi ve laboratuvarın teslimine ilişkin kuralları belirlemek.

2. Kapsam

Bu prosedür okulun hemşirelik beceri laboratuvarında yapılan ders uygulamalarını, simülasyonları, beceri değerlendirmelerini ve izinli ek çalışmaları kapsar. Öğrenciler, sorumlu öğretim elemanları, laboratuvar sorumlusu ve destek personeli bu kurallara uyar. Klinik staj ve gerçek hasta bakımı ayrı uygulama esaslarına tabidir.

3. Tanımlar

Beceri laboratuvarı: Hemşirelik uygulamalarının eğitim amacıyla maket, simülatör ve diğer öğretim materyalleri üzerinde çalışıldığı alan. Laboratuvar sorumlusu: Alanın kullanımını ve malzemelerini koordine etmek üzere kurumca görevlendirilen kişi. Beceri kontrol listesi: Bir uygulamanın beklenen işlem basamaklarını ve değerlendirme ölçütlerini gösteren form.

4. Sorumluluklar

Bölüm / program yönetimi: Laboratuvar sorumlusunu görevlendirir; personel, donanım ve güvenli çalışma koşullarını sağlar; kullanım planını ve kurumsal düzenlemeleri onaylar.

Laboratuvar sorumlusu: Kullanım takvimini düzenler; malzeme envanterini, temizlik, bakım ve arıza kayıtlarını izler; alanın açılış ve kapanış kontrolünü yürütür.

Dersin öğretim elemanı: Öğrenme hedeflerini, grupları ve gerekli malzemeleri belirler; ön bilgilendirme ve gösterimi yapar; öğrencilere gözetim, geri bildirim ve değerlendirme sağlar; güvenli olmayan uygulamayı durdurur.

Öğrenci: Hazırlıklı ve zamanında gelir; talimatlara uyar, yalnız izin verilen becerileri çalışır; malzemeleri korur, eksik ve arızaları bildirir; uygulama sonrasında çalışma alanını teslim eder.

Destek personeli: Kendisine tanımlanan temizlik ve taşıma işlerini yürütür. Eğitim cihazlarını izinsiz çalıştırmaz; kesici delici malzemeleri elle ayırmaz.

5. Kullanımın planlanması

Ders sorumlusu; tarih, saat, öğrenci sayısı, uygulama konusu ve malzeme gereksinimini laboratuvar sorumlusuna bildirir. Grup büyüklüğü istasyon kapasitesi ve güvenli gözetim olanağına göre belirlenir. Ders dışı çalışmalar önceden izin alınarak, belirlenen saatlerde ve görevlendirilmiş gözetmen eşliğinde yapılır. Yetkisiz kişiler alana alınmaz.

6. Uygulama öncesi hazırlık

Öğrenci ilgili teorik bilgiyi gözden geçirir; beceri kontrol listesi ve istenen eğitim materyaliyle gelir. Katılım ve yoklama, ders planı ve kurumun eğitim kurallarına göre kaydedilir.

Kurumun belirlediği temiz forma veya önlük ve kapalı, kaymayan ayakkabı kullanılır. Uzun saçlar toplanır; uygulamayı engelleyen takılar çıkarılır. Çanta ve kişisel eşyalar ayrılan alanda bırakılır.

Uygulama öncesinde ve sonrasında el hijyeni sağlanır. Yapılacak işlemin riskine göre eldiven ve diğer koruyucu ekipman kullanılır. Eldiven kullanımı el hijyeninin yerine geçmez.

Öğretim elemanı; öğrenme hedeflerini, istasyonların işleyişini, güvenlik kurallarını, değerlendirme yöntemini ve çalışmayı durdurma işaretini açıklar. Acil çıkış, ilk yardım malzemesi ve kesici delici atık kutusunun yeri gösterilir.

Maket, yatak, elektrik kabloları ve kullanılacak araçların bütünlüğü kontrol edilir. Eksik veya arızalı malzeme sorumluya bildirilir; güvenli olmayan ekipman kullanıma alınmaz.

7. Uygulama sırasında uyulacak kurallar

Uygulamalar öğretim elemanının gösterimi ve yönlendirmesiyle, beceri kontrol listesindeki sıraya göre yapılır. Öğrenci emin olmadığı işlemde durur ve yardım ister; izinsiz istasyon değiştirmez veya laboratuvardan ayrılmaz.

Enjeksiyon, damar yolu açma, kan alma, kateter yerleştirme ve benzeri girişimsel beceriler yalnız uygun maket veya simülatörde çalışılır. Öğrenciler birbirleri veya kendileri üzerinde girişimsel işlem yapmaz; gerçek ilaç uygulanmaz.

Akran üzerinde tansiyon ölçümü gibi girişimsel olmayan çalışmalar yalnız dersin kapsamında, öğretim elemanının gözetiminde ve kişinin gönüllü katılımıyla yapılır. Katılmak istemeyen öğrenciye eşdeğer eğitim seçeneği sunulur; mahremiyet korunur.

Eğitim ilaçları, sıvıları ve sarf malzemeleri “Yalnızca eğitim amaçlıdır” şeklinde etiketlenir. Eğitim malzemeleri klinik kullanıma verilmez; gerçek hasta numunesi laboratuvara getirilmez.

Kesici delici araçlar yalnız gereken uygulamada ve gözetim altında kullanılır. İğnelere yeniden kapak takılmaz; kullanılan araçlar doğrudan uygun kesici delici kutusuna bırakılır. Yere düşen kesiciler çıplak elle alınmaz.

Yeme, içme, sigara kullanımı, koşma ve çalışmayı aksatan davranışlara izin verilmez. Telefonlar eğitim düzenini bozmayacak şekilde tutulur. İzinsiz fotoğraf, ses veya video kaydı alınmaz.

8. Maket simülatör ve cihazların korunması

Maketler yalnız üreticinin izin verdiği işlem ve bölgelerde kullanılır; eklem ve parçalar zorlanmaz. Üreticinin uygun görmediği kalem, yapıştırıcı, antiseptik, sıvı veya kayganlaştırıcı kullanılmaz.

Cihazların ayarları ve bağlantıları izinsiz değiştirilmez; elektrikli bölümler sıvıdan korunur. Yatak ve tekerlekli ekipman güvenli konuma alınır. Malzeme laboratuvar dışına ancak kayıtlı izinle çıkarılır.

9. Uygulama sonrası düzen ve teslim

Öğrenci kullandığı malzemeleri sayar, eksik veya hasarı bildirir. Tek kullanımlık ve yeniden kullanılabilir malzemeler ayrılır; eğitim için tekrar kullanılabilecek malzemeler sorumlu öğretim elemanının belirlediği şekilde saklanır.

Maketler ve tekrar kullanılan araçlar üretici talimatına uygun ürün ve yöntemle temizlenir; gerektiğinde uygun dezenfeksiyon uygulanır. Ürünler karıştırılmaz ve elektrikli parçalar sıvıya batırılmaz.

Kesici delici atıklar dolum çizgisi aşılmadan kapatılır. Diğer atıklar özelliklerine göre ayrılır ve kurumun atık yönetim planına göre teslim edilir; tüm eğitim atıkları kendiliğinden tıbbi atık sayılmaz.

Yatak ve istasyonlar başlangıç düzenine getirilir, malzemeler belirlenen dolaplara kaldırılır. Cihazlar talimatına göre kapatılır. Öğretim elemanı veya görevlendirilmiş sorumlu kontrol ettikten sonra alan teslim alınır.

10. Öğrenmenin değerlendirilmesi ve gizlilik

Öğretim elemanı uygulamayı beceri kontrol listesine göre değerlendirir; güçlü yönleri ve geliştirilmesi gereken basamakları öğrenciyle paylaşır. Simülasyon sonrasında hedeflere yönelik çözümleme ve geri bildirim oturumu yapılır. Hatalar öğrenciyi küçük düşürmeden, öğrenmeyi destekleyecek biçimde ele alınır.

Ek çalışma gereksinimi olan öğrenci için tekrar uygulama planlanır. Notlandırma, devam ve telafi işlemleri önceden duyurulan ders ve kurum kurallarına göre yürütülür. Senaryo içerikleri ve arkadaşların performansı izinsiz paylaşılmaz. Eğitim amaçlı kayıt alınacaksa amaç, erişim, saklama süresi ve gerekli izinler önceden belirlenir.

11. Kaza arıza ve acil durumlar

Yaralanma, iğne batması, düşme, sıvı dökülmesi, cihaz arızası veya benzeri tehlikede işlem hemen durdurulur ve öğretim elemanına haber verilir. Riskli ekipman kullanım dışı bırakılır; öğrenci kendi başına onarım yapmaz. İlk yardım yetkin kişi tarafından uygulanır ve gerektiğinde acil sağlık desteği istenir. Olay ile alınan önlemler kayıt altına alınır.

Yangın veya tahliye gerektiren durumda kurumun acil durum planı izlenir; öğrenciler belirlenen toplanma alanına yönlendirilir ve yoklama yapılır. Dökülme veya kimyasal temas halinde ürünün güvenlik bilgisine ve kurum talimatına göre hareket edilir.

12. Kayıtlar ve izleme

Laboratuvar kullanım çizelgesi, öğrenci katılım kaydı, beceri değerlendirme formu, malzeme teslim ve envanter kaydı, temizlik ve bakım kaydı ile olay bildirim formu tutulur. Kayıtların sorumlusu, erişim yetkisi ve saklama süresi kurumun doküman yönetim planında tanımlanır.

Laboratuvar sorumlusu; malzeme kayıplarını, arızaları, kazaları ve öğrenci geri bildirimlerini değerlendirir. Prosedür her eğitim yılı başında ve önemli değişikliklerde gözden geçirilir; değişiklikler öğrenci ve çalışanlara duyurulur.

13. İlgili kurum dokümanları

2022 dönemine ait eğitim öğretim ve sınav düzenlemeleri; ilgili dersin uygulama planı; beceri kontrol listeleri; maket ve cihaz üretici talimatları; kurumun acil durum, temizlik, atık yönetimi ve kayıt saklama planları bu prosedürle birlikte kullanılır.

Ek 1: Laboratuvar kullanım ve teslim kontrol listesi

Tarih: …… Saat: …… Laboratuvar: ……

Ders ve uygulama konusu: ……

Öğretim elemanı: …… Öğrenci grubu / sayısı: ……

Kontrol noktası	Uygun	Uygun değil	Açıklama
Ön bilgilendirme yapıldı ve katılım kaydedildi.			
Gerekli malzeme ve ekipman kontrol edildi.			
Uygulamalar izin verilen kapsamda ve gözetimle tamamlandı.			
Kesici delici araçlar güvenle uzaklaştırıldı.			
Maket ve araçların temizliği tamamlandı.			
Malzeme sayımı yapıldı; eksik ve arızalar bildirildi.			
İstasyonlar düzenlendi; cihazlar güvenli durumda bırakıldı.			
Geri bildirim verildi ve gerekli değerlendirme kaydedildi.			

Açıklama sütununa uygunsuzluk, alınan önlem veya uygulanmayan kontrol için gerekçe yazılır.

Olay / eksik / arıza ve alınan önlem: ……

……

Teslim eden ve imza: …… Kontrol eden ve imza: ……

14. Hazırlama kontrol ve onay

İşlem	Ad soyad ve görev	Tarih ve imza
Hazırlayan	[Laboratuvar sorumlusu]	[Doldurulacak]
Kontrol eden	[Bölüm / program sorumlusu]	[Doldurulacak]
Onaylayan	[Kurumun yetkili yöneticisi]	[Doldurulacak]

15. Eğitim yaklaşımı için kaynak

INACSL Standards Committee. Healthcare Simulation Standards of Best Practice, 2021 serisi. Özellikle uygulama öncesi bilgilendirme, kolaylaştırıcılık, mesleki dürüstlük ve çözümleme ilkeleri. Kaynak, kurumun kendi eğitim ve güvenlik talimatlarıyla birlikte değerlendirilir.

2021 serisine ilişkin tarihçe: https://inacsl.memberclicks.net/healthcare-simulation-standards-history